

Bruksela, dnia 11.3.2020 r.
COM(2020) 98 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym
na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy**

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	2
2.	RAMY POLITYKI ZRÓWNOWAŻONYCH PRODUKTÓW	3
2.1.	Projektowanie zrównoważonych produktów	3
2.2.	Wzmocnienie pozycji konsumentów i nabywców publicznych.....	6
2.3.	Obieg zamknięty w procesach produkcyjnych.....	7
3.	KLUCZOWE ŁAŃCUCHY WARTOŚCI PRODUKTÓW	7
3.1.	Elektronika i ICT	8
3.2.	Baterie, akumulatory i pojazdy.....	9
3.3.	Opakowania	9
3.4.	Tworzywa sztuczne	10
3.5.	Wyroby włókiennicze.....	11
3.6.	Budownictwo i budynki	12
3.7.	Żywność, woda i składniki odżywcze	14
4.	MNIEJ ODPADÓW, WIĘKSZA WARTOŚĆ	14
4.1.	Bardziej skuteczna polityka dotycząca odpadów wspierająca zapobieganie powstawaniu odpadów i obieg zamknięty.....	14
4.2.	Wzmocnienie obiegu zamkniętego w środowisku wolnym od substancji toksycznych	15
4.3.	Stworzenie dobrze funkcjonującego unijnego rynku surowców wtórnych.....	16
4.4.	Rozwiązanie problemu wywozu odpadów z UE.....	17
5.	DOSTOSOWANIE OBIEGU ZAMKNIĘTEGO DO POTRZEB LUDZI, REGIONÓW I MIAST	18
6.	DZIAŁANIA PRZEKROJOWE	18
6.1.	Obieg zamknięty jako warunek wstępny neutralności klimatycznej	18
6.2.	Zapewnienie odpowiedniej opłacalności.....	19
6.3.	Wspieranie procesu przejścia poprzez badania, innowacje i transformację cyfrową	20
7.	POZYCJA LIDERA W DZIAŁANIACH NA POZIOMIE ŚWIATOWYM.....	21
8.	MONITOROWANIE POSTĘPÓW	22
9.	PODSUMOWANIE	22

1. WPROWADZENIE

Istnieje tylko jedna planeta Ziemia, lecz do 2050 r. światowa konsumpcja będzie tak duża, jak gdyby było ich trzy¹. Oczekuje się, że w ciągu najbliższych czterdziestu lat światowe zużycie materiałów takich jak biomasa, paliwa kopalne, metale i minerały podwoi się², natomiast ilość wytwarzanych rocznie odpadów wzrośnie o 70 %³ do 2050 r.

Ponieważ połowa całkowitej emisji gazów cieplarnianych oraz ponad 90 % utraty różnorodności biologicznej i deficytu wody wynika z wydobycia i przetwarzania zasobów, **Europejski zielony ład⁴** dał początek uzgodnionej strategii na rzecz neutralnej dla klimatu, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarki. **Rozszerzenie zakresu gospodarki o obieg zamknięty z liderów na podmioty gospodarcze głównego nurtu** przyczyni się w decydującym stopniu do osiągnięcia **neutralności klimatycznej do 2050 r.** oraz **oddzielenia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów** przy jednoczesnym zapewnieniu długoterminowej konkurencyjności UE i bez pozostawiania kogokolwiek w tyle.

Aby spełnić tę ambicję, **UE musi przyspieszyć proces przechodzenia na model regeneracyjnego wzrostu, który oddaje planecie więcej niż zabiera**, poczynić postępy na drodze ku **utrzymaniu konsumpcji zasobów w ramach ograniczeń planety**, a zatem musi dążyć do **zmniejszenia śladu konsumpcyjnego i podwojenia wskaźnika wykorzystania materiałów w obiegu zamkniętym w najbliższym dziesięcioleciu**.

Dla przedsiębiorców współpraca nad stworzeniem ram dla zrównoważonych produktów stworzy nowe możliwości w UE i poza jej granicami. To **stopniowe, ale nieodwracalne przejście na zrównoważony system gospodarczy** jest nieodzowną częścią **nowej strategii przemysłowej UE**. W niedawnym badaniu oszacowano, że zastosowanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym w całej gospodarce UE może przyczynić się do zwiększenia unijnego PKB o dodatkowe 0,5 % do 2030 r. oraz stworzenia około 700 000 nowych miejsc pracy⁵. Również w przypadku pojedynczych przedsiębiorstw istnieje wyraźne uzasadnienie biznesowe: ponieważ przedsiębiorstwa produkcyjne w UE wydają średnio około 40 % środków na materiały, modele obiegu zamkniętego mogą zwiększyć ich rentowność, a jednocześnie chronić je przed wahaniami cen zasobów.

Korzystając z jednolitego rynku i potencjału technologii cyfrowych, gospodarka o obiegu zamkniętym może **wzmocnić bazę przemysłową UE, przyczynić się do tworzenia nowych przedsiębiorstw i sprzyjać rozwojowi przedsiębiorczości MŚP**. Innowacyjne modele biznesowe, oparte na bliższych relacjach z klientami, masowej personalizacji, gospodarce dzielenia się i współpracy oraz napędzane przez technologie cyfrowe, takie jak internet rzeczy, duże zbiory danych, łańcuchów bloków i sztuczna inteligencja, przyspieszą nie tylko wprowadzanie obiegu zamkniętego, ale także dematerializację

---

¹ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-consumption-production/>

² OECD (2018), *Global Material Resources Outlook to 2060* [„Prognozowane światowe zasoby materiałów do 2060 r.”].

³ Bank Światowy (2018), *What a Waste 2.0: A Global Snapshot of Solid Waste Management to 2050* [„Góra śmieci 2.0: Przegląd gospodarki odpadami stałymi na świecie do 2050 r.”].

⁴ COM(2019) 640 final.

⁵ Cambridge Econometrics, Trinomics, and ICF (2018) *Impacts of circular economy policies on the labour market* [„Wpływ polityki w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym na rynek pracy”].

naszej gospodarki, i sprawią, że Europa będzie mniej zależna od materiałów pierwotnych.

Obywatelom gospodarka o obiegu zamkniętym zapewni **wysokiej jakości, funkcjonalne i bezpieczne produkty, które są bardziej wydajne i przystępne cenowo**, trwalsze i przeznaczone do ponownego wykorzystania, naprawy oraz wysokiej jakości recyklingu. Cała **nowa gama zrównoważonych usług**, modeli produktów jako usług i rozwiązań cyfrowych zapewni lepszą jakość życia, innowacyjne miejsca pracy oraz wyższy poziom wiedzy i umiejętności.

Niniejszy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym stanowi zorientowany na przyszłość program na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy, współtworzony z podmiotami gospodarczymi, konsumentami, obywatelami i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego. Celem tego planu jest przyspieszenie zmiany transformacyjnej wymaganej przez Europejski Zielony Ład, przy jednoczesnym wykorzystaniu działań w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym realizowanych od 2015 r.⁶ Plan ten zapewni usprawnienie i dostosowanie ram regulacyjnych do zrównoważonej przyszłości i maksymalizację nowych możliwości wynikających z transformacji, przy jednoczesnym ograniczeniu do minimum obciążeń dla obywateli i przedsiębiorstw.

W planie tym przedstawiono szereg powiązanych ze sobą inicjatyw mających na celu ustanowienie **solidnych i spójnych ram polityki produktowej, które sprawią, że zrównoważone produkty, usługi i modele biznesowe będą normą i przekształcą wzorce konsumpcji, tak aby przede wszystkim zapobiegać powstawaniu odpadów.** Te ramy polityki produktowej będą wprowadzane stopniowo, natomiast priorytetowe znaczenie będą mieć kluczowe łańcuchy wartości produktów. Wprowadzone zostaną dalsze środki w celu **zmniejszenia ilości odpadów** i zapewnienia, aby UE posiadała **dobrze funkcjonujący wewnętrzny rynek wysokiej jakości surowców wtórnych.** Zwiększy się również zdolność UE do przyjmowania odpowiedzialności za swoje odpady.

Europa nie osiągnie zmiany transformacyjnej, działając samodzielnie. UE będzie nadal **przewodząc w procesie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym na poziomie globalnym**⁷ i wykorzystywać swoje wpływy, wiedzę fachową i zasoby finansowe w celu realizacji **celów zrównoważonego rozwoju na 2030 r.** Plan ten ma również na celu zagwarantowanie, że gospodarka o obiegu zamkniętym jest dostosowana do potrzeb ludzi, regionów i miast, w pełni przyczynia się do neutralności klimatycznej i wykorzystuje potencjał badań, innowacji i cyfryzacji. Przewiduje on dalszy rozwój **solidnych ram monitorowania**, a zatem przyczynia się do pomiaru dobrobytu wykraczającego poza PKB.

2. RAMY POLITYKI ZRÓWNOWAŻONYCH PRODUKTÓW

2.1. Projektowanie zrównoważonych produktów

Chociaż to decyzje podejmowane na etapie projektowania odpowiadają za nawet 80 % wpływu produktów na środowisko naturalne⁸, **liniowy model typu „wydobądź, przetwórz, użyj i wyrzuć” nie daje producentom wystarczających zachęt do**

⁶ COM(2015) 614 final.

⁷ SWD(2020) 100.

⁸ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4d42d597-4f92-4498-8e1d-857cc157e6db>

produkcji bardziej zgodnej z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym. Wiele produktów psuje się zbyt szybko, nie nadaje się do łatwego ponownego użycia, naprawienia ani recyklingu, a wiele z nich jest przeznaczonych wyłącznie do jednorazowego użytku. Jednocześnie jednolity rynek zapewnia masę krytyczną, która pozwala Unii Europejskiej wyznaczać światowe normy w zakresie zrównoważonego charakteru produktów oraz wpływać na projektowanie produktów i zarządzanie łańcuchem wartości na całym świecie.

Inicjatywy i prawodawstwo Unii już odnoszą się w pewnym stopniu do aspektów dotyczących zrównoważonego charakteru produktów, zarówno na zasadzie obowiązkowej, jak i dobrowolnej. W szczególności dyrektywa w sprawie ekoprojektu⁹ z powodzeniem reguluje kwestie efektywności energetycznej i pewne cechy dotyczące obiegu zamkniętego w przypadku produktów związanych z energią. Jednocześnie takie instrumenty jak oznakowanie ekologiczne UE¹⁰ lub kryteria unijnych zielonych zamówień publicznych¹¹ mają szerszy zakres, ale wywierają mniejszy wpływ ze względu na ograniczenia wynikające z dobrowolnego podejścia. W rzeczywistości **nie istnieje kompleksowy zestaw wymogów** mogących zagwarantować, że wszystkie produkty wprowadzane na rynek UE staną się coraz bardziej zrównoważone i spełnią kryteria obiegu zamkniętego.

W celu **dostosowania produktów do neutralnej dla klimatu, zasobooszczędnej gospodarki o obiegu zamkniętym**, zmniejszenia ilości odpadów i zapewnienia, by wyniki przedsiębiorstw będących liderami zrównoważonego rozwoju stopniowo stały się normą, Komisja wystąpi z **inicjatywą ustawodawczą w sprawie polityki zrównoważonych produktów.**

Podstawą tej inicjatywy będzie rozszerzenie dyrektywy w sprawie ekoprojektu poza produkty związane z energią, **tak aby ramy ekoprojektu miały zastosowanie do jak najszerszego zakresu produktów, które dzięki temu spełniałyby kryteria obiegu zamkniętego.**

W ramach tej inicjatywy ustawodawczej i, w stosownych przypadkach, poprzez uzupełniające wnioski ustawodawcze, Komisja rozważy ustanowienie **zasad zrównoważonego rozwoju** i innych odpowiednich sposobów regulacji następujących aspektów:

- poprawy **trwałości** produktu, możliwości jego ponownego użycia, rozbudowy i naprawy, zajęcia się kwestią **niebezpiecznych substancji chemicznych** w produktach oraz zwiększenia ich **efektywności energetycznej i zasobooszczędności**;
- zwiększenia **zawartości materiałów pochodzących z recyklingu w produktach** przy jednoczesnym zapewnieniu ich wydajności i bezpieczeństwa;
- umożliwienia **regeneracji produktów i wysokiej jakości recyklingu**;
- zmniejszenia **śladu węglowego i środowiskowego**;

---

⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią, Dz.U. L 285 z 31.10.2009, s. 10.

¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 66/2010 z dnia 25

listopada 2009 r. w sprawie oznakowania ekologicznego UE, Dz.U. L 27 z 30.1.2010, s. 1.

¹¹ https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

- ograniczenia jednorazowego stosowania i przeciwdziałania **przedwczesnemu postarzaniu produktów**;
- wprowadzenia **zakazu niszczenia niesprzedanych wyrobów** trwałego użytku;
- zachęt do stosowania modelu „**produkt jako usługa**” i innych modeli, w których **producenci pozostają właścicielami produktów** lub są odpowiedzialni za ich działanie przez cały cykl życia;
- wykorzystania potencjału **digitalizacji** informacji o produkcie, w tym rozwiązań takich jak **cyfrowe paszporty, znakowanie i znaki wodne**;
- nagradzania produktów na podstawie różnic **pod względem zrównoważonego charakteru**, w tym przez powiązanie wysokich wyników z zachętami.

Pierwszeństwo będą miały grupy produktów zidentyfikowane w kontekście łańcuchów wartości wymienionych w niniejszym planie działania, takich jak **elektronika, ICT i wyroby włókiennicze**, lecz również **meble i produkty pośrednie o dużym oddziaływaniu**, takie jak stal, cement i chemikalia. Kolejne grupy produktów zostaną zidentyfikowane w oparciu o ich wpływ na środowisko i potencjał pod względem obiegu zamkniętego.

Ta inicjatywa ustawodawcza oraz wszelkie inne uzupełniające podejścia regulacyjne lub oparte na zasadzie dobrowolności zostaną opracowane w taki sposób, aby **zwiększyć spójność z istniejącymi instrumentami regulującymi produkty na różnych etapach ich cyklu życia**. Zamiarem Komisji jest, aby **zasady dotyczące zrównoważonego charakteru produktów nadały w przyszłości kierunek szerszej zakrojonym zmianom politycznym i legislacyjnym**. Komisja zwiększy również skuteczność obecnych ram ekoprojektu dla produktów związanych z energią, m.in. poprzez szybkie przyjęcie i wdrożenie nowego planu prac dotyczącego ekoprojektu i etykietowania energetycznego na lata 2020–2024 dla poszczególnych grup produktów.

Przegląd dyrektywy w sprawie ekoprojektu, a także dalsze prace nad określonymi grupami produktów w ramach ekoprojektu lub w kontekście innych instrumentów, będą opierać się, w stosownych przypadkach, na kryteriach i zasadach ustanowionych na mocy rozporządzenia w sprawie oznakowania ekologicznego UE, na podejściu dotyczącym śladu środowiskowego produktu¹² oraz na kryteriach unijnych zielonych zamówień publicznych. Komisja rozważy wprowadzenie obowiązkowych wymogów w celu zwiększenia zrównoważonego charakteru nie tylko towarów, lecz również usług. Starannie oceniona zostanie również możliwość wprowadzenia wymogów związanych z aspektami środowiskowymi i społecznymi na całym łańcuchu wartości – od produkcji poprzez wykorzystanie do wycofania z użytku – także w kontekście zasad WTO. Na przykład zapewnienie dostępności niektórych produktów i usług¹³, oprócz tego, że przyczyni się do włączenia społecznego, może przynieść dodatkową korzyść w postaci zwiększenia trwałości produktów i możliwości ich ponownego użycia.

Ponadto w celu **wsparcia skutecznego i wydajnego stosowania** nowych ram dotyczących zrównoważonych produktów Komisja:

¹² https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/PEFCR_OEFSR_en.htm

¹³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług, Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 70.

- stworzy wspólną europejską przestrzeń danych na potrzeby inteligentnych aplikacji dla obiegu zamkniętego¹⁴ zawierającą dane dotyczące łańcuchów wartości i informacje o produktach;
- we współpracy z organami krajowymi większy wysiłki w zakresie **egzekwowania obowiązujących wymogów dotyczących zrównoważonego rozwoju** w odniesieniu do produktów wprowadzanych do obrotu w UE, w szczególności poprzez **uzgodnione inspekcje i działania w zakresie nadzoru rynku**.

2.2. Wzmocnienie pozycji konsumentów i nabywców publicznych

Wzmocnienie pozycji konsumentów i umożliwienie im oszczędności jest kluczowym elementem ram polityki zrównoważonych produktów. Aby zwiększyć udział konsumentów w gospodarce o obiegu zamkniętym, Komisja zaproponuje przegląd prawa ochrony konsumentów, aby **zapewnić konsumentom dostęp do wiarygodnych i istotnych informacji na temat produktów w punkcie sprzedaży**, m.in. na temat **okresu ich użytkowania oraz dostępności usług naprawczych, części zamiennych i instrukcji naprawy**. Komisja rozważy również dalsze **zwiększenie ochrony konsumentów przed stosowaniem pseudoekologicznego marketingu i przedwczesnego postarzania produktów** poprzez ustanowienie minimalnych wymogów w zakresie oznakowania/logo dotyczącego zrównoważoności oraz narzędzi informacyjnych.

Ponadto Komisja będzie dążyć do **ustanowienia nowego „prawa do naprawy”** i rozważy **nowe horyzontalne prawa materialne dla konsumentów**, na przykład w odniesieniu do dostępności części zamiennych lub dostępu do napraw, a w przypadku ICT i elektroniki – do usług modernizacji. Jeśli chodzi o rolę, jaką **gwarancje** mogą odgrywać w zwiększeniu ilości produktów o zamkniętym cyklu życia, Komisja zbada możliwość zmian również w kontekście przeglądu dyrektywy 2019/771¹⁵.

Ponadto Komisja zaproponuje aby **przedsiębiorstwa uzasadniały swoje twierdzenia dotyczące ekologiczności (produktu, usługi)**, stosując metody odnoszące się do śladu środowiskowego produktu i organizacji. Komisja przetestuje włączenie tych metod do oznakowania ekologicznego UE oraz będzie bardziej systematycznie uwzględniać trwałość, zdolność do recyklingu i zawartość materiałów z recyklingu w kryteriach oznakowania ekologicznego UE.

Siła nabywczą organów publicznych stanowi 14 % unijnego PKB i może być silnym czynnikiem podnoszącym popyt na zrównoważone produkty. Aby wykorzystać ten potencjał, Komisja zaproponuje **minimalne obowiązkowe kryteria i cele zielonych zamówień publicznych w przepisach sektorowych** i stopniowo wprowadzi **obowiązkową sprawozdawczość w celu monitorowania zakresu wykorzystania zielonych zamówień publicznych (GPP)** bez wprowadzania nieuzasadnionych obciążeń administracyjnych dla nabywców publicznych. Ponadto Komisja będzie w dalszym ciągu wspierać budowanie zdolności za pomocą wytycznych, szkoleń i rozpowszechniania dobrych praktyk oraz zachęcania nabywców publicznych do udziału w inicjatywie „Nabywcy publiczni na rzecz klimatu i środowiska”, która ułatwi wymianę między nabywcami zaangażowanymi we wdrażanie zielonych zamówień publicznych.

¹⁴ COM(2020) 67 final.

¹⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/771 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie niektórych aspektów umów sprzedaży towarów, Dz.U. L 136 z 22.5.2019, s. 28.

2.3. Obieg zamknięty w procesach produkcyjnych

Obieg zamknięty jest istotną częścią szerszej transformacji przemysłu w kierunku neutralności klimatycznej i długoterminowej konkurencyjności. Może on zapewnić znaczne oszczędności materiałowe w łańcuchach wartości i procesach produkcyjnych, generować dodatkową wartość i odblokować możliwości gospodarcze. W oparciu o cele określone w strategii przemysłowej¹⁶ Komisja umożliwi rozszerzenie obiegu zamkniętego w przemyśle poprzez:

- ocenę możliwości dalszego propagowania obiegu zamkniętego w procesach przemysłowych w kontekście przeglądu **dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych**¹⁷, w tym włączenie praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym do przyszłych dokumentów referencyjnych dotyczących najlepszych dostępnych technik;
- ułatwianie symbiozy przemysłowej dzięki stworzeniu **prowadzonego przez przemysł systemu sprawozdawczości i certyfikacji** oraz umożliwienie wdrażania symbiozy przemysłowej;
- wspieranie **zrównoważonego i opartego na obiegu zamkniętym bio-sektora** poprzez wdrożenie planu działania na rzecz biogospodarki¹⁸;
- propagowanie e wykorzystania **technologii cyfrowych do śledzenia, ustalania pochodzenia i mapowania zasobów**;
- propagowanie wykorzystania zielonych technologii w ramach systemu solidnej weryfikacji poprzez **zarejestrowanie unijnego systemu weryfikacji technologii środowiskowych** jako unijnego znaku certyfikującego.

Nowa **strategia dotycząca MŚP**¹⁹ będzie wspierać współpracę między MŚP w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym z wykorzystaniem szkoleń, doradztwa w ramach Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości na temat współpracy klastrów oraz transferu wiedzy za pośrednictwem Europejskiego Centrum Wiedzy na temat Efektywnego Gospodarowania Zasobami.

3. KLUCZOWE ŁAŃCUCHY WARTOŚCI PRODUKTÓW

Wyzwanie związane ze zrównoważonym rozwojem, jakie stwarzają kluczowe łańcuchy wartości, wymaga pilnych, kompleksowych i skoordynowanych działań, które będą stanowić integralną część polityki zrównoważonych produktów przedstawionej w sekcji 2. Działania te przyczynią się do reagowania kryzys klimatyczny i zostaną uwzględnione w strategii przemysłowej UE, a także w przyszłej strategii dotyczącej różnorodności biologicznej, strategii „od pola do stołu” i strategii leśnej. W ramach zarządzania działaniami sektorowymi Komisja będzie ściśle współpracować z zainteresowanymi stronami w kluczowych łańcuchach wartości w celu określenia barier dla rozwoju rynków produktów o zamkniętym cyklu życia oraz sposobów usunięcia tych barier.

---

¹⁶ COM(2020) 102.

¹⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola), Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17.

¹⁸ COM(2018) 763 final.

¹⁹ COM(2020) 103.

3.1. Elektronika i ICT

Sprzęt elektryczny i elektroniczny jest nadal jednym z najszybciej rosnących strumieni odpadów w UE, a jego obecna roczna stopa wzrostu wynosi 2 %. Szacuje się, że w UE recyklingowi poddaje się jedynie około 40 % odpadów elektronicznych²⁰. W przypadku wyrzucania w pełni lub częściowo funkcjonalnych produktów z powodu braku możliwości naprawy lub wymiany baterii, nieobsługiwane już oprogramowanie lub gdy nie odzyskuje się materiałów, które wchodzi w skład tych urządzeń, następuje utrata wartości. Około dwóch na trzech Europejczyków chciałoby dłużej korzystać ze swoich urządzeń cyfrowych, pod warunkiem że nie będzie to miało istotnego wpływu na ich działanie²¹.

Aby sprostać tym wyzwaniom, Komisja przedstawi „**inicjatywę dotyczącą urządzeń elektronicznych o zamkniętym cyklu życia**”, mobilizującą istniejące i nowe instrumenty. Zgodnie z nowymi ramami polityki zrównoważonych produktów inicjatywa ta będzie działać na rzecz przedłużenia cyklu życia produktów i obejmie m.in. następujące działania:

- środki regulacyjne dotyczące elektroniki i ICT, w tym **telefonów komórkowych, tableatów i laptopów**, na podstawie dyrektywy w sprawie ekoprojektu, tak aby urządzenia te były projektowane z myślą o efektywności energetycznej i trwałości, możliwości naprawy, modernizacji, konserwacji, ponownego wykorzystania i recyklingu. Dalsze informacje na ten temat zostaną przedstawione wkrótce w planie prac dotyczącym ekoprojektu. **Drukarki i materiały eksploatacyjne, takie jak wkłady**, również zostaną objęte inicjatywą, chyba że sektor osiągnie w ciągu najbliższych sześciu miesięcy ambitne dobrowolne porozumienie;
- nacisk na elektronikę i ICT jako **priorytetowy sektor wdrażania „prawa do naprawy”**, w tym prawa do aktualizacji przestarzałego oprogramowania;
- środki regulacyjne dotyczące **ładowarek do telefonów komórkowych i podobnych urządzeń**, w tym **wprowadzenia uniwersalnej ładowarki**, zwiększenia trwałości przewodów do ładowania oraz zachęt do oddzielenia zakupu ładowarek od zakupu nowych urządzeń;
- usprawnienie zbiórki i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego²², m.in. dzięki zbadaniu możliwości **wprowadzenia ogólnounijnego systemu zwrotu lub sprzedaży starych telefonów komórkowych, tableatów i ładowarek**;
- przegląd unijnych przepisów dotyczących **ograniczeń stosowania substancji niebezpiecznych w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym**²³ oraz przedstawienie wytycznych w celu poprawy spójności z odpowiednimi przepisami, np. rozporządzeniem REACH²⁴ i dyrektywą w sprawie ekoprojektu.

---

²⁰ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=t2020_rt130&plugin=1

²¹ Specjalne badanie Eurobarometr 503, styczeń 2020.

²² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE), Dz.U. L 197 z 24.7.2012, s. 38.

²³ Dyrektywa 2011/65/UE w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, Dz.U. L 305 z 21.11.2017, s. 88.

²⁴ Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, Dz.U. L 396 z 30.12.2006, s. 1.

3.2. Baterie, akumulatory i pojazdy

Zrównoważone baterie, akumulatory i pojazdy stanowią podstawę przyszłej mobilności. Aby osiągnąć szybkie postępy w zwiększaniu zrównoważonego charakteru nowego łańcucha wartości baterii i akumulatorów w elektromobilności oraz aby zwiększyć potencjał wszystkich baterii i akumulatorów pod względem obiegu zamkniętego, Komisja zaproponuje w tym roku **nowe ramy regulacyjne dotyczące baterii i akumulatorów**. Ten wniosek ustawodawczy będzie opierał się na ocenie dyrektywy w sprawie baterii²⁵ oraz pracach sojuszu na rzecz baterii i uwzględni następujące elementy:

- **przepisy dotyczące zawartości materiałów z recyklingu** oraz środki mające na celu poprawę **wskaźników poziomu zbiórki i recyklingu wszystkich baterii i akumulatorów**, zapewnienie **odzysku cennych materiałów** oraz przedstawienie **wskazówek dla konsumentów**;
- kwestia **baterii nieladownych** z myślą o stopniowym wycofywaniu ich z użycia w przypadkach gdy istnieją rozwiązania alternatywne;
- **wymogi dotyczące zrównoważonego charakteru i przejrzystości w odniesieniu do baterii i akumulatorów**, uwzględniające np. ślad węglowy produkcji baterii i akumulatorów, etyczne pozyskiwanie surowców i bezpieczeństwo dostaw oraz ułatwianie ponownego użycia, wykorzystania do innych celów i recyklingu;

Komisja zaproponuje również przegląd przepisów dotyczących **pojazdów wycofanych z eksploatacji**²⁶ z myślą o propagowaniu modeli biznesowych o obiegu zamkniętym poprzez **powiązanie kwestii projektowych z przetwarzaniem po wycofaniu z eksploatacji**, o opracowaniu **przepisów dotyczących obowiązkowej zawartości materiałów z recyklingu w przypadku niektórych materiałów** komponentów oraz o **poprawie wydajności recyklingu**. Ponadto Komisja rozważy najskuteczniejsze środki, aby zapewnić zbiórkę i przyjazne dla środowiska naturalnego przetwarzanie **olejów odpadowych**.

W szerszej perspektywie przyszła **kompleksowa europejska strategia na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności** będzie dotyczyła wzmocnienia synergii w ramach przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w szczególności poprzez stosowanie rozwiązań typu „produkt jako usługa” w celu zmniejszenia zużycia surowców pierwotnych, wykorzystanie zrównoważonych alternatywnych paliw transportowych, optymalizację infrastruktury i wykorzystania pojazdów, zwiększenie wskaźników wykorzystania i współczynników obciążenia oraz eliminację odpadów i zanieczyszczeń.

3.3. Opakowania

Ilość materiałów wykorzystywanych do produkcji opakowań stale rośnie, a w 2017 r. ilość odpadów opakowaniowych w Europie osiągnęła rekordowy poziom 173 kg na mieszkańca – najwyższy w historii. W celu zagwarantowania, że do 2030 r. wszystkie opakowania na rynku UE będą nadawały się do ponownego użycia lub recyklingu

---

²⁵ Dyrektywa 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylająca dyrektywę 91/157/EWG, Dz.U. L 266 z 26.9.2006, s. 1.

²⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/53/WE z dnia 18 września 2000 r. w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji, Dz.U. L 269 z 21.10.2000, s. 34.

w opłacalny sposób, Komisja dokona przeglądu dyrektywy 94/62/WE²⁷, aby **zaostrzyć obowiązkowe zasadnicze wymagania dotyczące opakowań**, które mają być dopuszczane na rynek UE i rozważy inne środki, koncentrując się przede wszystkim na:

- **ograniczeniu (nadmiernego) stosowania opakowań i odpadów opakowaniowych**, m.in. poprzez ustanowienie celów i innych środków zapobiegania powstawaniu odpadów;
- propagowaniu projektowania z myślą o ponownym wykorzystaniu i możliwości recyklingu opakowań, w tym ewentualnym ograniczeniu w stosowaniu niektórych materiałów opakowaniowych do pewnych zastosowań, w szczególności w przypadku, gdy możliwe są alternatywne produkty lub systemy wielokrotnego użytku lub gdy towary konsumpcyjne mogą być bezpiecznie sprzedawane bez opakowań;
- rozważeniu **zmniejszenia złożoności materiałów opakowaniowych**, w tym liczby stosowanych materiałów i polimerów.

W ramach inicjatywy na rzecz harmonizacji systemów selektywnej zbiórki odpadów, o której mowa w sekcji 4.1, Komisja oceni możliwość wprowadzenia ogólnounijnego **oznakowania, które ułatwiłoby prawidłową selekcję odpadów opakowaniowych u źródła**.

Komisja określi również **zasady bezpiecznego recyklingu materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością** z tworzyw sztucznych innych niż PET.

Komisja będzie również ściśle monitorować i wspierać wdrażanie wymogów dyrektywy w sprawie wody pitnej w celu **zapewnienia dostępności wodociągowej wody pitnej w miejscach publicznych**, co zarówno ograniczy zależność od wody butelkowanej, jak i zapobiegnie powstawaniu odpadów opakowaniowych.

3.4. Tworzywa sztuczne

W ramach **unijnej strategii na rzecz tworzyw sztucznych w gospodarce o obiegu zamkniętym**²⁸ uruchomiono kompleksowy zestaw inicjatyw stanowiących odpowiedź na poważne wyzwanie społeczne. Ponieważ jednak oczekuje się, że zużycie tworzyw sztucznych podwoi się w ciągu najbliższych 20 lat, Komisja podejmie dalsze ukierunkowane działania w celu sprostania wyzwaniom dla zrównoważonego rozwoju, jakie stwarza ten powszechnie występujący materiał, i będzie nadal propagować wspólne podejście do problemu zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi na poziomie globalnym, jak określono w sekcji 7.

Aby zwiększyć wykorzystanie tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu i przyczynić się do bardziej zrównoważonego stosowania tworzyw sztucznych, Komisja zaproponuje **obowiązkowe wymogi dotyczące zawartości materiałów z recyklingu i środki na rzecz ograniczenia ilości odpadów** w odniesieniu do **kluczowych produktów, takich jak opakowania, materiały budowlane i pojazdy**, również z uwzględnieniem działalności sojuszu na rzecz tworzyw sztucznych o zamkniętym cyklu życia.

---

²⁷ Dyrektywa 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, Dz.U. L 365 z 31.12.1994, s. 10.

²⁸ COM(2018) 28 final.

Oprócz wprowadzenia środków na rzecz redukcji zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi, Komisja zajmie się **kwestią obecności mikrodrobin plastiku w środowisku naturalnym** poprzez:

- **ograniczenie celowo dodawanych mikrodrobin plastiku** i podjęcie problemu granulek z uwzględnieniem opinii Europejskiej Agencji Chemikaliów;
- opracowanie **etykiet, norm, certyfikatów i środków regulacyjnych** dotyczących niezamierzonego uwalniania mikrodrobin plastiku, w tym środków mających na celu zwiększenie **wychwytywania mikrodrobin plastiku** na wszystkich istotnych etapach cyklu życia produktów;
- dalsze opracowywanie i harmonizacja metod **pomiaru niezamierzonego uwalniania mikrodrobin plastiku**, zwłaszcza z opon i wyrobów włókienniczych, oraz dostarczanie zharmonizowanych danych na temat stężeń mikrodrobin plastiku w wodzie morskiej;
- wypełnienie luk w **wiedzy naukowej na temat występowania mikrodrobin plastiku** w środowisku, wodzie pitnej i żywności **oraz związanych z tym zagrożeń**.

Ponadto Komisja zajmie się pojawiającymi się wyzwaniami dla zrównoważonego rozwoju poprzez opracowanie **ram politycznych dotyczących**:

- **pozyskiwania, etykietowania i stosowania biopochodnych tworzyw sztucznych** w oparciu o ocenę sytuacji, w których stosowanie biopochodnych surowców przynosi rzeczywiste korzyści dla środowiska wykraczające poza ograniczenie wykorzystania zasobów kopalnych;
- **wykorzystania biodegradowalnych lub kompostowalnych tworzyw sztucznych** w oparciu o ocenę zastosowań, w przypadku których takie użycie może być korzystne dla środowiska naturalnego, oraz w oparciu o kryteria dla takich zastosowań. Celem jest zapewnienie, aby produkt oznaczony jako „biodegradowalny” lub „kompostowalny” nie wprowadzał konsumentów w błąd, doprowadzając do pozbywania się go w sposób powodujący zanieczyszczenie lub zaśmiecenie tworzywami sztucznymi z powodu nieodpowiednich warunków środowiskowych lub niewystarczającego czasu na degradację.

Komisja zapewni terminowe wdrożenie nowej dyrektywy w sprawie **produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych**²⁹ i narzędzi połowowych w celu rozwiązania problemu zanieczyszczenia mórz tworzywami sztucznymi przy jednoczesnej ochronie jednolitego rynku, w szczególności w odniesieniu do:

- zharmonizowanej interpretacji produktów objętych dyrektywą;
- etykietowania produktów takich jak tytoń, kubki do napojów i mokre chusteczki oraz zapewnienie wprowadzenia zakrętek przymocowanych łańcuszkiem do butelek, aby zapobiec zaśmiecaniu;
- opracowania po raz pierwszy przepisów dotyczących pomiaru zawartości materiałów z recyklingu w produktach.

3.5. Wyroby włókiennicze

Pod względem presji wywieranej na środowisko w zakresie wykorzystania surowców pierwotnych i wody wyroby włókiennicze zajmują czwarte miejsce po żywności,

---

²⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko, Dz.U. L 155 z 12.6.2019, s. 1.

budownictwie i transporcie, a w zakresie emisji gazów cieplarnianych – piąte³⁰. Szacuje się, że mniej niż 1% wyrobów włókienniczych na świecie jest ponownie wykorzystywanych do produkcji nowych wyrobów włókienniczych³¹. Sektor włókienniczy UE, składający się głównie z MŚP, zaczął się ożywiać po długim okresie restrukturyzacji, przy czym 60% wartości odzieży w Unii jest produkowane poza UE.

Ze względu na złożoność łańcucha wartości w przemyśle włókienniczym w odpowiedzi na te wyzwania Komisja zaproponuje **kompleksową strategię UE dla sektora włókienniczego** w oparciu o wkład branży i innych zainteresowanych stron. Strategia będzie służyła wzmocnieniu konkurencyjności przemysłowej i innowacji w sektorze, pobudzeniu unijnego rynku zrównoważonych wyrobów włókienniczych w obiegu zamkniętym, w tym rynku ponownego wykorzystania wyrobów włókienniczych, podjęciu problemu taniej odzieży niskiej jakości (fast fashion) oraz napędzaniu nowych modeli biznesowych. Zostanie to osiągnięte za pomocą kompleksowego zestawu środków, w tym poprzez:

- stosowanie określonych w sekcji 2 **nowych ram dotyczących zrównoważonych produktów** do wyrobów włókienniczych, w tym opracowanie **środków dotyczących ekoprojektu** w celu zapewnienia, aby wyroby włókiennicze nadawały się do wykorzystania w obiegu zamkniętym, zapewnienie wykorzystania surowców wtórnych, ograniczanie obecności niebezpiecznych chemikaliów oraz **umożliwienie przedsiębiorstwom i konsumentom prywatnym wyboru zrównoważonych wyrobów włókienniczych** i ułatwienie im dostępu do usług w zakresie napraw i ponownego wykorzystania.
- usprawnienie otoczenia biznesowego i regulacyjnego dla zrównoważonych i nadających się do wykorzystania w obiegu zamkniętym wyrobów włókienniczych w UE, w szczególności poprzez zapewnienie **zachęt i wsparcia dla modeli typu „projekt jako usługa”, materiałów i procesów produkcyjnych** w obiegu zamkniętym, a także zwiększenie przejrzystości poprzez **współpracę międzynarodową**;
- przedstawienie wytycznych w celu osiągnięcia **wysokiego poziomu selektywnej zbiórki odpadów włókienniczych**, który państwa członkowskie muszą zapewnić do 2025 r.;
- zwiększenie skali **sortowania, ponownego użycia i recyklingu wyrobów włókienniczych**, m.in. poprzez **innowacje, zachęcanie do zastosowań przemysłowych i środki regulacyjne**, takie jak rozszerzona odpowiedzialność producenta.

3.6. Budownictwo i budynki

Środowisko zbudowane ma znaczący wpływ na wiele sektorów gospodarki, na lokalne miejsca pracy i jakość życia. Wymaga ono ogromnych zasobów i pochłania około 50% wszystkich wydobywanych surowców. Sektor budowlany jest odpowiedzialny za ponad 35% całkowitej ilości odpadów wytwarzanych w UE³². Emisje gazów cieplarnianych związane z wydobywaniem surowców, wytwarzaniem wyrobów budowlanych, budową i renowacją budynków szacuje się na 5–12% całkowitych emisji gazów cieplarnianych

³⁰ Sprawozdanie podsumowujące EEA, listopad 2019 r.

³¹ Ellen McArthur Foundation (2017), *A new Textiles Economy* [„Nowa ekonomia sektora włókienniczego”].

³² Dane Eurostatu za 2016 r.

w poszczególnych krajach³³. Bardziej efektywne wykorzystanie materiałów pozwoliłoby zaoszczędzić 80 % tych emisji³⁴.

Aby wykorzystać ten potencjał zwiększenia efektywności materiałowej i ograniczenia wpływu na klimat, Komisja uruchomi nową kompleksową **strategię na rzecz zrównoważonego środowiska zbudowanego**. Strategia ta zapewni spójność w odpowiednich obszarach polityki, takich jak klimat, efektywność energetyczna, zasobooszczędność, gospodarowanie odpadami z budowy i rozbiórki, dostępność, transformacja cyfrowa i umiejętności. Ponadto będzie propagować zasady obiegu zamkniętego w całym cyklu życia budynków poprzez:

- zajęcie się kwestią poziomu zrównoważoności wyrobów budowlanych w kontekście przeglądu **rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych**³⁵, w tym ewentualnym wprowadzeniem **wymogów dotyczących zawartości materiałów z recyklingu** w odniesieniu do niektórych wyrobów budowlanych, z uwzględnieniem ich bezpieczeństwa i funkcjonalności;
- propagowanie działań mających na celu poprawę trwałości i zdolności adaptacji zbudowanych aktywów zgodnie z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym w odniesieniu do projektowania budynków³⁶ i opracowywania **cyfrowych dzienników** dla budynków;
- stosowanie systemu Level(s)³⁷ w celu **włączenia oceny cyklu życia do zamówień publicznych i unijnych ram zrównoważonego finansowania** oraz zbadanie zasadności ustanowienia celów w zakresie ograniczenia emisji dwutlenku węgla i możliwości składowania dwutlenku węgla;
- rozważenie zmiany **docelowych poziomów odzysku materiałów określonych w prawodawstwie UE dotyczącym odpadów z budowy i rozbiórki oraz ich frakcji właściwych dla danego materiału**;
- wspieranie inicjatyw mających na celu **ograniczenie uszczelniania gleby**, rekultywację opuszczonych lub zanieczyszczonych terenów zdegradowanych oraz zwiększenie bezpiecznego, zrównoważonego i objętego obiegiem zamkniętym użytkowania **wydobytych gleb**.

Ponadto **inicjatywa „Fala renowacji”**, zapowiedziana w ramach europejskiego zielonego Ładu, ma doprowadzić do znacznej poprawy efektywności energetycznej w UE zgodnie z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym, w szczególności do optymalizacji wyników w całym cyklu życia, oraz do przedłużenia średniej przewidywanej trwałości aktywów zbudowanych. W ramach rewizji celów w zakresie odzysku odpady z budowy i rozbiórki Komisja zwróci szczególną uwagę na materiały izolacyjne, które generują coraz większy strumień odpadów.

---

³³ <https://www.boverket.se/sv/byggande/hallbart-byggande-och-forvaltning/miljoindikatorer---aktuellt-status/vaxthusgaser/>

³⁴ Hertwich, E., Lifset, R., Pauliuk, S., Heeren, N., IRP, (2020), *Resource Efficiency and Climate Change: Material Efficiency Strategies for a Low-Carbon Future* [„Efektywne gospodarowanie zasobami a zmiana klimatu: strategie efektywności materiałowej na rzecz niskoemisyjnej przyszłości”].

³⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG, Dz.U. L 88 z 4.4.2011, s. 5.

³⁶ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/39984>

³⁷ <https://ec.europa.eu/environment/eussd/buildings.htm>

3.7. Żywność, woda i składniki odżywcze

Gospodarka o obiegu zamkniętym może znacznie ograniczyć negatywne skutki wydobycia i wykorzystania zasobów dla środowiska oraz przyczynić się do przywrócenia różnorodności biologicznej i kapitału naturalnego w Europie. Zasoby biologiczne stanowią kluczowy wkład w gospodarkę UE i odegrają w przyszłości jeszcze donioślejszą rolę. Komisja będzie dążyć do zapewnienia zrównoważonego charakteru odnawialnych materiałów pochodzenia biologicznego, m.in. poprzez działania na podstawie strategii dotyczącej biogospodarki i planu działania.

Podczas gdy łańcuch wartości żywności jest odpowiedzialny za znaczące presje związane z zasobami i środowiskiem, szacuje się, że 20 % całej wyprodukowanej w UE żywności jest tracone lub marnowane. W związku z tym, zgodnie z celami zrównoważonego rozwoju i w ramach przeglądu dyrektywy 2008/98/WE³⁸, o którym mowa w sekcji 4.1, Komisja zaproponuje **cel w zakresie ograniczenia marnotrawienia żywności** jako jedno z kluczowych działań w ramach przyszłej strategii UE „od pola od stołu”, która w kompleksowy sposób obejmie żywnościowy łańcuch wartości.

Komisja rozważy również szczegółowe środki mające na celu zwiększenie zrównoważonego charakteru dystrybucji i konsumpcji żywności. W ramach inicjatywy dotyczącej zrównoważonych produktów Komisja rozpocznie prace analityczne, aby określić zakres inicjatywy ustawodawczej dotyczącej ponownego wykorzystywania w celu **zastępowania jednorazowych opakowań, naczyń stołowych i sztuców produktami wielokrotnego użytku w usługach gastronomicznych.**

Nowe rozporządzenie w sprawie ponownego wykorzystywania wody zachęci do stosowania w rolnictwie podejścia do ponownego wykorzystania wody zgodnego z obiegiem zamkniętym. Komisja będzie **ułatwiać ponowne wykorzystanie wody i oszczędne gospodarowanie wodą m.in. w procesach przemysłowych.**

Ponadto Komisja opracuje **plan zintegrowanej gospodarki składnikami odżywczymi** w celu zapewnienia bardziej zrównoważonego stosowania składników odżywczych oraz pobudzenia rynków odzyskanych składników odżywczych. Komisja rozważy również **przegląd dyrektyw dotyczących oczyszczania ścieków i osadów ściekowych** oraz przeprowadzi ocenę **naturalnych metod usuwania związków biogenych takich jak glony.**

4. MNIEJ ODPADÓW, WIĘKSZA WARTOŚĆ

4.1. Bardziej skuteczna polityka dotycząca odpadów wspierająca zapobieganie powstawaniu odpadów i obieg zamknięty

Pomimo wysiłków podejmowanych na szczeblu unijnym i krajowym ilość wytwarzanych odpadów nie zmniejsza się. Ilość odpadów generowanych we wszystkich rodzajach działalności gospodarczej w UE wynosi 2,5 mld ton lub 5 ton na mieszkańca rocznie, a każdy obywatel produkuje średnio prawie pół tony odpadów komunalnych. Oddzielenie wytwarzania odpadów od wzrostu gospodarczego będzie wymagało intensywnych starań w całym łańcuchu wartości i w każdym domu.

Kluczowe znaczenie dla postępów zapobieganiu powstawaniu odpadów będzie miało wprowadzanie polityki zrównoważonych produktów i jej przełożenie na konkretne

---

³⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy, Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3.

przepisy (zob. sekcje 2 i 3). Ponadto musimy opierać się na unijnych przepisach dotyczących odpadów, dalej je ulepszać i lepiej wdrażać.

Od lat 70. XX wieku unijne przepisy dotyczące odpadów przyczyniły się do znacznej poprawy gospodarowania odpadami przy wsparciu z funduszy UE. Przepisy te należy jednak na bieżąco unowocześniać, aby dostosować je do potrzeb gospodarki o obiegu zamkniętym i epoki cyfrowej. Jak określono w sekcji 3, zaproponowana zostanie rewizja **przepisów UE dotyczących baterii, akumulatorów, opakowań, pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz substancji niebezpiecznych w sprzęcie elektronicznym** tak, aby koncentrowały się one przede wszystkim na zapobieganiu powstawaniu odpadów, zwiększaniu zawartości materiałów z recyklingu, propagowaniu bezpieczniejszych i czystszych strumieni odpadów oraz zapewnieniu wysokiej jakości recyklingu.

Ponadto Komisja przedstawi **cele dotyczące ograniczenia ilości odpadów** dla poszczególnych strumieni w ramach szerszego zestawu środków zapobiegania powstawaniu odpadów w kontekście dyrektywy 2008/98/WE. Komisja usprawni również wdrażanie przyjętych niedawno wymogów dotyczących **systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta**, zapewni zachęty i będzie nakłaniać do wymiany informacji i dobrych praktyk w zakresie recyklingu odpadów. Wszystko to ma służyć osiągnięciu celu, jakim jest znaczne zmniejszenie całkowitej ilości wytwarzanych odpadów i **zmniejszenie o połowę ilości resztkowych (niepoddanych recyklingowi) odpadów komunalnych do 2030 r.**

Wysokiej jakości recykling opiera się na skutecznej selektywnej zbiórce odpadów. Aby ułatwić obywatelom, przedsiębiorstwom i organom publicznym lepszą segregację odpadów, Komisja **zaproponuje harmonizację systemów selektywnej zbiórki odpadów**. W szczególności wnioszek ten będzie dotyczył najbardziej skutecznych kombinacji różnych modeli zbiórki, gęstości rozmieszczenia i dostępności punktów zbiórki, także w przestrzeni publicznej, z uwzględnieniem uwarunkowań regionalnych i lokalnych, od obszarów miejskich po regiony najbardziej oddalone. Rozważone zostaną również inne aspekty ułatwiające zaangażowanie konsumentów, takie jak wspólne kolory pojemników, zharmonizowane symbole najważniejszych rodzajów odpadów, oznakowanie produktów, kampanie informacyjne i instrumenty gospodarcze. Komisja przewiduje także dążenie do standaryzacji i stosowania systemów zarządzania jakością w celu zapewnienia wysokiej jakości zbieranych odpadów przeznaczonych do stosowania w produktach, w szczególności jako materiały przeznaczone do kontaktu z żywnością.

Konieczne jest podjęcie dodatkowych wysiłków w celu wsparcia państw członkowskich w zakresie gospodarowania odpadami. W przypadku połowy z nich istnieje ryzyko, że nie zrealizują one celu na 2020 r., tj. poddawania recyklingowi 50 % odpadów komunalnych. Aby zachęcić do przeprowadzania reform politycznych, Komisja zorganizuje **dialog na wysokim szczeblu dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym i odpadów** oraz **zacieśni współpracę z państwami członkowskimi, regionami i miastami** w celu jak najlepszego wykorzystania funduszy UE. W razie potrzeby Komisja skorzysta również ze swoich uprawnień wykonawczych.

4.2. Wzmocnienie obiegu zamkniętego w środowisku wolnym od substancji toksycznych

Polityka i prawodawstwo UE w zakresie chemikaliów, w szczególności rozporządzenie REACH, zachęcają do przechodzenia na chemikalia zaprojektowane jako bezpieczne

(*safe-by-design*) oraz do stopniowego zastępowania substancji niebezpiecznych w celu lepszej ochrony obywateli i środowiska. Bezpieczeństwo surowców wtórnych może być jednak zagrożone, na przykład w przypadku gdy zakazane substancje utrzymują się w surowcach pochodzących z recyklingu. Aby zwiększyć zaufanie do stosowania surowców wtórnych, Komisja:

- będzie wspierać tworzenie rozwiązań w zakresie **wysokiej jakości sortowania i usuwania zanieczyszczeń z odpadów**, w tym wynikających z przypadkowego zanieczyszczenia;
- opracuje **metody minimalizacji obecności substancji problematycznych dla zdrowia lub środowiska w materiałach pochodzących z recyklingu i wytworzonych z nich wyrobach**;
- będzie współpracować z przemysłem w celu stopniowego opracowania **zharmonizowanych systemów śledzenia i wykorzystania informacji o substancjach zidentyfikowanych jako stanowiące bardzo duże zagrożenie i innych istotnych substancjach**, w szczególności tych, które powodują przewlekłe skutki³⁹, oraz o substancjach stwarzających problemy techniczne w trakcie odzyskiwania, obecnych w całym łańcuchu dostaw, oraz w celu **identyfikacji tych substancji w odpadach** w synergii ze środkami przyjętymi na podstawie ram polityki zrównoważonych produktów i z bazą danych ECHA dotyczącą wyrobów zawierających substancje stanowiące bardzo duże zagrożenie.
- zaproponuje zmiany w **załącznikach do rozporządzenia dotyczącego trwałych zanieczyszczeń organicznych**, zgodnie z osiągnięciami naukowymi i technicznymi oraz międzynarodowymi zobowiązaniami wynikającymi z konwencji sztokholmskiej;
- poprawi **klasyfikację odpadów niebezpiecznych i gospodarowanie nimi** w celu utrzymania czystych strumieni odpadów poddawanych recyklingowi, m.in. poprzez dalsze dostosowanie do klasyfikacji substancji i mieszanin chemicznych w stosownych przypadkach.

Mającą się wkrótce ukazać **strategia w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważonego rozwoju** będzie w większym stopniu uwzględniać interakcje między przepisami dotyczącymi chemikaliów, produktów i odpadów oraz zwiększy synergie z gospodarką o obiegu zamkniętym.

4.3. Stworzenie dobrze funkcjonującego unijnego rynku surowców wtórnych

Rynek surowców wtórnych stoi w obliczu wyzwań wynikających z konkurencji z surowcami pierwotnymi z przyczyn nie tylko związanych z ich bezpieczeństwem, lecz również z wydajnością, dostępnością i kosztem. Szereg działań przewidzianych w niniejszym planie, w szczególności wprowadzenie wymogów dotyczących zawartości materiałów pochodzących z recyklingu w produktach, pomoże zapobiec niedopasowaniu podaży do popytu na surowce wtórne oraz zapewni bezproblemową ekspansję sektora recyklingu w UE. Ponadto, aby stworzyć dobrze funkcjonujący wewnętrzny rynek surowców wtórnych, Komisja:

- oceni zakres możliwości opracowania kolejnych **ogólnounijnych kryteriów zniesienia statusu odpadu dla niektórych strumieni odpadów** w oparciu o monitorowanie

---

³⁹ Określone w rozporządzeniu (WE) nr 1907/2006 i w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającym i uchylającym dyrektywę 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1907/2006, Dz.U. L 353 z 31.12.2008, s. 1.

stosowania przez państwa członkowskie zmienionych przepisów dotyczących zniesienia statusu odpadu i produktów ubocznych oraz wesprze transgraniczne inicjatywy współpracy na rzecz harmonizacji krajowych kryteriów zniesienia statusu odpadu i produktów ubocznych;

- zwiększy rolę **normalizacji** w oparciu o trwającą ocenę dotychczasowych działań normalizacyjnych na szczeblu krajowym, europejskim i międzynarodowym;
- w odpowiednim czasie wykorzysta ograniczenia dotyczące stosowania **substancji stanowiących bardzo duże zagrożenie w wyrobach**, w przypadkach gdy stosowanie tych substancji podlega wymogowi uzyskania zezwolenia, a jednocześnie będzie nadal usprawniać egzekwowanie przepisów na granicach;
- oceni możliwość utworzenia **centrum monitorowania rynku kluczowych materiałów wtórnych**.

4.4. Rozwiązanie problemu wywozu odpadów z UE

Na światowym rynku odpadów zachodzą znaczne zmiany. W poprzednim dziesięcioleciu do państw spoza UE wywieziono miliony ton odpadów z Europy, przy czym często nie uwzględniono w wystarczającym stopniu ich właściwego przetworzenia. W wielu przypadkach wywóz odpadów powoduje zarówno negatywne skutki dla środowiska i zdrowia w krajach przeznaczenia, jak i utratę zasobów i możliwości ekonomicznych dla branży recyklingu w UE. Ostatnie ograniczenia przywozowe wprowadzone przez niektóre państwa trzecie ujawniły nadmierne uzależnienie UE od przetwarzania odpadów za granicą, ale zmobilizowały również branżę recyklingu do zwiększenia zdolności produkcyjnych i podniesienia wartości odpadów w UE.

W świetle tych zmian oraz biorąc pod uwagę, że nielegalne przemieszczanie odpadów nadal stanowi powód do niepokoju, Komisja podejmie działania celem **zapewnienia, by UE nie eksportowała do państw trzecich swoich problemów związanych z odpadami**. Działania w zakresie projektowania produktów, jakości i bezpieczeństwa materiałów wtórnych i rozwoju ich rynków przyczynią się do tego, że oznaczenie „poddano recyklingowi w UE” będzie stanowić wzorzec odniesienia dla jakościowych materiałów wtórnych.

Aby skuteczniej wprowadzić ułatwienia w przygotowaniu do ponownego użycia i recyklingu odpadów w UE, przeprowadzony zostanie dogłębny przegląd **przepisów UE dotyczących przemieszczania odpadów**⁴⁰. Celem przeglądu będzie również **ograniczenie wywozu odpadów, które wywierają szkodliwy wpływ na środowisko i zdrowie w państwach trzecich lub które mogą zostać przetworzone na terytorium UE** poprzez skupienie się na państwach przeznaczenia, problematycznych strumieniach odpadów i rodzajach budzących obawy operacji związanych z odpadami, a także egzekwowanie przepisów w celu przeciwdziałania nielegalnemu przemieszczaniu odpadów. Komisja będzie również wspierać działania na szczeblu wielostronnym, regionalnym i dwustronnym w celu **zwalczania przestępstw przeciwko środowisku, zwłaszcza w obszarach nielegalnego wywozu i nielegalnego handlu, wzmocnienia kontroli przemieszczania odpadów** oraz poprawy zrównoważonego gospodarowania odpadami w tych krajach.

---

⁴⁰ Rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów, Dz.U. L 190 z 12.7.2006, s. 1.

5. DOSTOSOWANIE OBIEGU ZAMKNIĘTEGO DO POTRZEB LUDZI, REGIONÓW I MIAST

W latach 2012–2018 liczba miejsc pracy związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym w UE wzrosła o 5 %, osiągając poziom około 4 mln⁴¹. Można oczekiwać, że obieg zamknięty będzie miał pozytywny wpływ netto na tworzenie miejsc pracy, pod warunkiem że pracownicy zdobędą umiejętności wymagane w procesie zielonej transformacji. Potencjał **gospodarki społecznej**, która jest pionierem w tworzeniu miejsc pracy związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym, będzie dodatkowo stymulowany dzięki wzajemnym korzyściom płynącym ze wspierania zielonej transformacji i zwiększania włączenia społecznego, zwłaszcza w ramach planu działania na rzecz wdrożenia **Europejskiego filaru praw socjalnych**⁴².

Komisja dopilnuje, aby jej instrumenty wspierające umiejętności i tworzenie miejsc pracy przyczyniły się również do przyspieszenia przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym, m.in. w kontekście aktualizacji **programu na rzecz umiejętności**, uruchomienia **paktu na rzecz umiejętności** z udziałem dużych wielostronnych partnerstw oraz planu działania na rzecz gospodarki społecznej. W ramach **Europejskiego Funduszu Społecznego Plus** wspierane będą dalsze inwestycje w systemy kształcenia i szkolenia, uczenie się przez całe życie oraz innowacje społeczne.

Komisja wykorzysta również potencjał unijnych instrumentów finansowych i funduszy w celu wsparcia niezbędnych inwestycji na szczeblu regionalnym i zapewnienia, aby wszystkie regiony odniosły korzyści z transformacji. Oprócz podnoszenia świadomości, współpracy i budowania zdolności, fundusze **polityki spójności** pomogą regionom w realizacji strategii dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym i wzmocnieniu ich struktury przemysłowej oraz łańcuchów wartości. Rozwiązania w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym będą dostosowane do **regionów najbardziej oddalonych i wysp**, ze względu na ich zależność od przywozu zasobów, wysokie wytwarzanie odpadów napędzane przez turystykę oraz wywóz odpadów. **Mechanizm sprawiedliwej transformacji**⁴³ zaproponowany w ramach planu inwestycyjnego na rzecz zrównoważonej Europy i InvestEU będzie mógł wspierać projekty koncentrujące się na gospodarce o obiegu zamkniętym.

Proponowana **Europejska inicjatywa miejska**, inicjatywa „**Intelligent Cities Challenge**” [„Wyzwanie dla inteligentnych miast”] oraz **inicjatywa na rzecz miast i regionów o obiegu zamkniętym** zapewnią niezbędną pomoc dla miast. Jednym z obszarów priorytetowych w ramach „**Green City Accord**” [„Porozumienie w sprawie zielonego miasta”] będzie gospodarka o obiegu zamkniętym.

Europejska platforma zainteresowanych stron gospodarki o obiegu zamkniętym nadal będzie miejscem wymiany informacji dla zainteresowanych stron.

6. DZIAŁANIA PRZEKROJOWE

6.1. Obieg zamknięty jako warunek wstępny neutralności klimatycznej

Aby osiągnąć neutralność klimatyczną, konieczne będzie zwiększenie synergii między obiegiem zamkniętym a redukcją emisji gazów cieplarnianych. Komisja zamierza:

⁴¹ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=cei_cie010&language=en

⁴² COM(2020) 14 final.

⁴³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/fs_20_39

- przeanalizować, w jaki sposób można w sposób systematyczny mierzyć **wpływ obiegu zamkniętego na łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej**;
- udoskonalić **narzędzia modelowania, aby uwzględnić korzyści płynące z gospodarki o obiegu zamkniętym w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych** na szczeblu unijnym i krajowym;
- działać na rzecz zwiększenia **roli obiegu zamkniętego w przyszłych przeglądach krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu** oraz, w stosownych przypadkach, w innych politykach klimatycznych.

Oprócz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, osiągnięcie neutralności klimatycznej będzie wymagało usuwania dwutlenku węgla z atmosfery, wykorzystywania go w naszej gospodarce bez uwalniania oraz składowania go przez dłuższe okresy. Usuwanie dwutlenku węgla może opierać się na zasobach przyrody, w tym na odbudowie ekosystemów, ochronie lasów, zalesianiu, zrównoważonej gospodarce leśnej i sekwestracji dwutlenku węgla w rolnictwie, lub na gospodarce o bardziej zamkniętym obiegu, na przykład poprzez długoterminowe składowanie w budownictwie drewnianym, ponowne wykorzystanie i składowanie dwutlenku węgla w produktach, np. poprzez mineralizację w materiałach budowlanych.

Aby **wprowadzić zachęty do powszechniejszego usuwania dwutlenku węgla i zwiększenia jego zamkniętego obiegu** przy pełnym poszanowaniu celów w zakresie różnorodności biologicznej, Komisja zbada możliwość stworzenia **ram regulacyjnych dotyczących certyfikacji usuwania dwutlenku węgla** w oparciu o solidne i przejrzyste rozliczanie emisji dwutlenku węgla w celu monitorowania i weryfikacji autentyczności usuwania dwutlenku węgla.

6.2. Zapewnienie odpowiedniej opłacalności

Przyspieszenie procesu przechodzenia na zieloną gospodarkę wymaga podjęcia rozważnych, lecz zdecydowanych środków w celu ukierunkowania finansowania na bardziej zrównoważone modele produkcji i konsumpcji. Komisja podjęła już szereg inicjatyw w tym zakresie, takich jak **włączenie celu dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym do rozporządzenia w sprawie systematyki UE⁴⁴** oraz przeprowadzenie prac przygotowawczych w zakresie **kryteriów oznakowania ekologicznego UE dla produktów finansowych**. W ramach **Platformy wsparcia finansowego dla gospodarki o obiegu zamkniętym** promotorom projektów nadal zapewniane będzie wskazówki w zakresie zachęt związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym, budowania zdolności i zarządzania ryzykiem finansowym. Instrumenty finansowe UE, takie jak gwarancje dla MŚP na podstawie obowiązujących ram prawnych oraz, od 2021 r., programu InvestEU, uruchamiają prywatne finansowanie na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym. Komisja zaproponowała również nowe **zasoby własne w budżecie UE oparte na ilości niepoddanych recyklingowi odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych**. Ponadto Komisja zamierza:

- zwiększyć zakres ujawniania danych środowiskowych przez przedsiębiorstwa w ramach zbliżającego się **przeglądu dyrektywy w sprawie sprawozdawczości niefinansowej**;

⁴⁴ Unijny system klasyfikacji działalności gospodarczej zrównoważonej środowiskowo: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/HIS/?uri=CELEX%3A52018PC0353>

- wspierać **inicjatywy prowadzone przez przedsiębiorstwa mające na celu opracowanie zasad rachunkowości środowiskowej**, które uzupełniają dane finansowe o dane dotyczące wyników gospodarki o obiegu zamkniętym;
- wspierać **włączenie kryteriów zrównoważonego rozwoju do strategii biznesowych** poprzez udoskonalenie ram ładu korporacyjnego;
- uwzględniać cele związane z gospodarką o obiegu zamkniętym w ramach **zmiany ukierunkowania europejskiego semestru** oraz w kontekście zbliżającego się przeglądu wytycznych w sprawie pomocy państwa w dziedzinie środowiska i energii;
- kontynuować zachęcanie do szerszego stosowania dobrze zaprojektowanych **instrumentów gospodarczych**, takich jak **opodatkowanie środowiskowe, w tym podatki od składowania odpadów i spalania** oraz umożliwić państwom członkowskim stosowanie **stawek podatku od wartości dodanej (VAT)** do wspierania działań w ramach gospodarki o obiegu zamkniętym skierowanych do konsumentów końcowych, w szczególności usług naprawczych⁴⁵.

6.3. Wspieranie procesu przejścia poprzez badania, innowacje i transformację cyfrową

Przedsiębiorstwa europejskie są liderami w dziedzinie innowacji związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym. **Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego**, poprzez inteligentną specjalizację, oraz **programy LIFE i „Horyzont Europa”**, będzie uzupełnieniem dla prywatnego finansowania innowacji i będzie wspierał cały cykl innowacji w celu wprowadzenia rozwiązań na rynek. „Horyzont Europa” pomoże w opracowywaniu wskaźników i danych, nowych materiałów i produktów, zastępowaniu i eliminowaniu substancji niebezpiecznych z zastosowaniem podejścia „safe by design”, tworzeniu modeli biznesowych o obiegu zamkniętym oraz nowych technologii produkcji i recyklingu, w tym zbadaniu potencjału recyklingu chemicznego, z uwzględnieniem roli narzędzi cyfrowych w osiąganiu celów związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym. **Działanie „Maria Skłodowska-Curie”** może dodatkowo wspierać rozwój umiejętności, szkolenia i mobilność naukowców w tej dziedzinie.

Technologie cyfrowe pomogą śledzić drogę produktów, komponentów i materiałów oraz zapewnić bezpieczny dostęp do uzyskanych w ten sposób danych. **Europejska przestrzeń danych na potrzeby inteligentnych aplikacji dla obiegu zamkniętego**, o której mowa w sekcji 2, zapewni architekturę i system zarządzania na potrzeby aplikacji i usług takich jak paszporty produktów, mapowanie zasobów i informacje dla konsumentów.

Europejski Instytut Innowacji i Technologii będzie koordynował innowacyjne inicjatywy dotyczące gospodarki o obiegu zamkniętym we współpracy z uczelniami wyższymi, organizacjami badawczymi, przemysłem i MŚP w ramach **wspólnot wiedzy i innowacji**.

System prawny w zakresie własności intelektualnej musi zostać dostosowany do epoki cyfrowej i transformacji ekologicznej oraz musi wspierać konkurencyjność przedsiębiorstw UE. Komisja proponuje **strategię w zakresie własności intelektualnej** w celu zapewnienia, aby własność intelektualna pozostała głównym czynnikiem umożliwiającym rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym oraz powstawanie nowych modeli biznesowych.

⁴⁵ Z zastrzeżeniem wyniku trwającej procedury ustawodawczej.

7. POZYCJA LIDERA W DZIAŁANIACH NA POZIOMIE ŚWIATOWYM

Unia Europejska może odnieść sukces tylko wówczas, gdy jej wysiłki będą również bodźcem do globalnego przejścia na sprawiedliwą, neutralną dla klimatu i zasobooszczędną gospodarkę o obiegu zamkniętym. Rośnie potrzeba dyskusji na temat zdefiniowania „bezpiecznej przestrzeni operacyjnej”, w ramach której wykorzystanie różnych zasobów naturalnych nie przekroczy pewnych lokalnych, regionalnych lub globalnych progów, a oddziaływanie na środowisko nie wykroczy poza ograniczenia planety.

Dla państw z perspektywą wstąpienia do UE, naszych najbliższych południowych i wschodnich sąsiadów, gospodarek wschodzących i głównych partnerów na całym świecie nowe zrównoważone modele stworzą nowe możliwości biznesowe i możliwości zatrudnienia, a jednocześnie pozwolą zacieśnić więzi z europejskimi podmiotami gospodarczymi⁴⁶.

Aby wesprzeć ogólnoswiatowe przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, Komisja zamierza:

- w oparciu o europejską strategię na rzecz tworzyw sztucznych przewodzić staraniom na szczeblu międzynarodowym mającym na celu osiągnięcie **ogólnoswiatowego porozumienia w sprawie tworzyw sztucznych** oraz propagować przyjęcie podejścia UE do tworzyw sztucznych w ramach gospodarki o obiegu zamkniętym;
- zaproponować światowy sojusz na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym w celu określenia braków w zakresie wiedzy i zarządzania spowalniających rozwój światowej gospodarki o obiegu zamkniętym oraz podjęcia inicjatyw partnerskich, w tym z dużymi gospodarkami;
- zbadać możliwości zdefiniowania „**bezpiecznej przestrzeni operacyjnej**” dla wykorzystania zasobów naturalnych i rozważyć rozpoczęcie dyskusji na temat międzynarodowego porozumienia w sprawie gospodarowania zasobami naturalnymi;
- zbudować silniejsze **partnerstwo z Afryką** w celu maksymalizacji korzyści wynikających z zielonej transformacji i gospodarki o obiegu zamkniętym;
- zadbać o to, by **umowy o wolnym handlu** odzwierciedlały zwiększone cele gospodarki o obiegu zamkniętym;
- kontynuować wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym w ramach **procesu przystąpienia Bałkanów Zachodnich** oraz w kontekście **dwustronnych, regionalnych i wielostronnych dialogów politycznych, forów i umów środowiskowych**, jak również programów pomocy przedakcesyjnej i programów sąsiedztwa, rozwoju i współpracy międzynarodowej, w tym międzynarodowej platformy ds. zrównoważonego finansowania;
- zintensyfikować **działania informacyjne**, w tym za pośrednictwem dyplomacji w zakresie zielonego ładu i misji dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym, oraz współpracować z państwami członkowskimi UE w celu wzmocnienia koordynacji i wspólnych wysiłków na rzecz globalnej gospodarki o obiegu zamkniętym.

---

⁴⁶ SWD(2020) 100.

8. MONITOROWANIE POSTĘPÓW

Zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem oraz roczną strategią zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2020 r.⁴⁷ Komisja **zwiększy monitorowanie krajowych planów oraz środków mających na celu przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym w ramach zmiany ukierunkowania europejskiego semestru**, aby w większym stopniu uwzględniało ono wymiar zrównoważonego rozwoju.

Komisja zaktualizuje również **ramy monitorowania gospodarki o obiegu zamkniętym**⁴⁸. Opierając się w jak największym stopniu na europejskich danych statystycznych, nowe wskaźniki będą uwzględniały obszary docelowe z niniejszego planu działania oraz wzajemne powiązania między obiegiem zamkniętym, neutralnością klimatyczną i dążeniem do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń. Jednocześnie projekty realizowane w ramach programu „Horyzont Europa” i dane z programu Copernicus przyczynią się do poprawy wskaźników obiegu zamkniętego na różnych szczeblach, które nie mają jeszcze odzwierciedlenia w oficjalnych danych statystycznych.

Rozwijane będą również **wskaźniki dotyczące wykorzystania zasobów, w tym śladu konsumpcyjnego i śladu materiałowego**, w celu uwzględnienia zużycia materiałów i wpływu na środowisko związanych z naszymi modelami produkcji i konsumpcji; będą one powiązane z monitorowaniem i oceną postępów w zakresie oddzielenia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i jego skutków w UE i poza nią.

9. PODSUMOWANIE

Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym będzie miało charakter systemowy, dogłębny i transformacyjny zarówno w UE, jak i poza jej granicami. Niekiedy będzie powodowało zakłócenia, więc musi być sprawiedliwe. Będzie wymagało dostosowania i współpracy wszystkich zainteresowanych stron na wszystkich szczeblach – unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym oraz międzynarodowym.

W związku z tym Komisja zwraca się do instytucji i organów UE o zatwierdzenie niniejszego planu działania i o aktywne przyczynianie się do jego realizacji, a także zachęca państwa członkowskie do przyjęcia lub zaktualizowania krajowych strategii, planów i środków w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym z uwzględnieniem określonego w nim poziomu ambicji. Komisja będzie ponadto zalecać uwzględnianie kwestii gospodarki o obiegu zamkniętym w dyskusjach na temat przyszłości Europy oraz regularne poruszanie tego tematu w ramach dialogów obywatelskich.

---

⁴⁷ COM (2019) 650 final.

⁴⁸ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/circular-economy/indicators/monitoring-framework>